

Operativt mål 4 - Fet fisk från Östersjön

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Ta del av stödmaterial till operativt mål 4 - fet fisk från Östersjön. Stödet innehåller information och frågor som är bra att ställa vid kontroll av att målet är uppfyllt.

NYTT! Information om målet från februari 2025

Från och med februari 2025 ändras Havs- och vattenmyndighetens (HaVs) spårbarhetsföreskrifter (HVMFS 2017:14). Ändringen innebär att livsmedelsföretagen inte längre ska rapportera alla spårbarhetshändelser till HaV, utan endast registrera ursprungspartier första försäljning. Det innebär att det bara är spårbarhetsaktörer som gör inköp direkt från fiskare eller odlare som ska rapportera till HaV.

Konsekvensen blir att utförsel i ledet efter första försäljning inte längre går att söka fram. Operativt mål 4 går därför inte längre att genomföra, enligt dess nuvarande utformning.

Stödtextern får ligga kvar under hela målperioden.

Kontroll av spårbarhet vid utförsel bör göras vid planerad kontroll på anläggningar som handlar med fet fisk från Östersjön, som omfattas av restriktioner. Se information nedan.

För mer information gällande reglerna om spårbarhet på fisk enligt EU:s gemensamma fiskeripolitik, se:

Spårbarhet - Fiske och handel - Havs- och vattenmyndigheten

Om målet

Operativt mål 4 - Spårbarhet och märkning av fet fisk från Östersjön - borttaget från NKP-webben 2025

Rapportering av målet

Målet ska rapporteras enligt anvisningarna till myndighetsrapporteringen.

Myndighetsrapportering (välj det aktuella året i vänstermenyn)

Det innebär att rapportering av målet ska ske mot rapporteringspunkt P41 och mot nedanstående lagstiftningspunkt.

M02 - Utförsel av vissa fiskarter som fångats i Östersjön, Väneren eller Vättern

H02 - Specificerade spårbarhetskrav för livsmedel av animaliskt ursprung

H07 - Fångst- eller produktionsområden för fiskeri- och vattenbruksprodukter

Om fet fisk från Östersjön

Fet fisk från Östersjön kan innehålla halter av dioxin och PCB som överstiger EU-lagstiftningens gränsvärden. Fisk med halter som överskrider gränsvärdena får säljas i Sverige. Utförsel av vildfångad lax, sill/strömming som är större än 17 centimeter, röding, flöднеjonöga och öring är däremot reglerad.

Lagstiftningen medger utförsel utan restriktioner till länder med liknande undantag för dioxin och PCB i fet fisk, se förordning (2011:1494). Vildfångad lax och produkter därav får i dagsläget föras ut till Lettland och Finland. Övriga ovan nämnda fiskarter får föras ut till Finland.

För att utförsel ska kunna ske till andra länder måste företagaren genom provtagning av fisken kunna visa att något av de tre typer av gränsvärden för dioxiner, summan för dioxiner och dioxinlika PCB och icke-dioxinlika PCB som framgår av förordning (EG) nr 1881/2006 inte överskrider. För att proverna ska vara representativa för partiet fordras ett flertal upprepade prover. Det framgår av LIVSFS 2014:22.

Förordning (EU) nr 589/2014 har ersatts av förordning (EU) 2017/644.

Förordning (EG) nr 1881/2006 har ersatts av förordning (EU) 2023/915.

Fisk från vissa områden och i vissa storlekar får föras ut, utan att man provtagit dem. Vilka det gäller framgår av bilagan till LIVSFS 2014:22.

Dioxiner och PCB - Livsmedelsverkets webbplats

Laxfisket i Östersjön är reglerat och bedrivs under en mycket kort tid. För mer information se:

Regler för laxfiske i Östersjön för yrkesfiskare - Fiske och handel - Havs- och vattenmyndigheten

Vad ska kontrolleras

Genom sökningar i spårbarhetssystemet gör Havs- och vattenmyndigheten en rapport som månadsvis, kvartalsvis eller med annat tidsintervall lämnas till Livsmedelsverket med information om fiskeriprodukter (lax eller sill/strömning) från Östersjön som förs ut från Sverige.

Livsmedelsverket kontaktar den kontrollmyndighet som har ansvar för offentlig kontroll vid den anläggning som har fört ut fisken. Kontrollmyndigheten utför en spårbarhetskontroll genom inspektion eller revision för att kontrollera att företagen känner till och följer reglerna, och har spårbarhet ett steg framåt i handelskedjan.

Uppgifter som ska kontrolleras är fakturor och följesedlar som visar till vem partiet har sålts och hur stor mängd som har sålts. Ofta delas partier upp i många delpartier. De är de delpartier som exporteras som ska kontrolleras.

Förberedelse och utförande

Aktuell lagstiftning som rör operativt mål 4:

- Artikel 18 förordning (EG) nr 178/2002
- Artikel 7.1 och 7.2 förordning (EU) 2023/915 (ersätter tidigare artikel 7.4 och 7.5 förordning (EG) nr 1881/2006)
- Förordning (2011:1494)
- LIVSFS 2014:22
- Lag (2000:1225)
- Förordning (EU) nr 931/2011
- Förordning (EU) nr 1379/2013

Frågor som kan vara till hjälp

1. Vilka uppgifter ska fakturor, följesedlar och andra underlag innehålla?

Kontrollera spårbarhets-/märkningsuppgifter enligt förordning (EU) nr 931/2011, förordning (EU) nr 1379/2013 och förordning (EU) nr 1169/2011.

För stöd när det gäller märkning, se:

En fickguide om EU:s konsumentmärkning för fisk och vattenbruk - Europeiska unionens publikationsbyrå
Tilläggsmärkning av fiskprodukter, sjögräs och alger - Livsmedelsverkets webbplats

Om köparen av partiet kommer från Finland eller Lettland, kontrollera särskilt underlag i form av följesedlar/transportdokument för att säkerställa att fisken har transporterats hela sträckan till mottagarens adress.

Vid utförelse till Lettland eller Finland, där det finns behov av att få bekräftelse på att partiet har skickats till den aktuella mottagaren, kontakta nationella kontaktpunkten för AAC.

AAC – Administrative Assistance and Cooperation

2. Framgår det av underlagen om utförelse eller export har skett till andra länder, förutom de som nämnts, som har liknande bestämmelser om undantag som Sverige har?

Om utförelse/export har skett av arter med restriktioner, kontrollera att företaget har utfört egen provtagning som visar på analysresultat, som har följt kriterierna för provtagning i förordning (EU) nr 2017/644.

Observera att flera olika prover krävs om skillnaden mellan den minsta och tyngsta fisken inom ett parti är

mer än 50 %.

3. Har export skett av sill/strömning?

Kontrollera om ICES-området medger utförsel, se till LIVSFS 2014:22 samt karta över ICES-delsektioner i Östersjön. Observera att sill/strömning från ICES-delsektioner 24, 25, 26 och 27 är fria att föra ut. Det gäller även för strömning/sill som är högst 21 centimeter från ICES delsektion 28-2.

Om export av sill/strömning har skett från ett ICES-område som inte medger utförsel, ta reda på om företaget har genomfört egna analyser av partiet och är resultatet under gränsvärdena för dioxiner och PCB.

Hur gör jag om avvikelser konstateras

Finns det bevis på att olaglig utförsel har skett? Utöver att skriva kontrollrapport och/eller beslut enligt ordinarie rutiner ska överträdelsen rapporteras i RASFF. Dessutom ska en åtalsanmälan göras. Observera att om brott mot förordning (2011:1494) misstänks ska lagen om straff för smuggling tillämpas.

Mer stöd

Information om kvoter i Östersjön samt karta över ICES-områden:

Kvoter i Östersjön - Fiske och handel - Havs- och vattenmyndigheten

Fångstområden - Fiske och handel - Havs- och vattenmyndigheten

Senast uppdaterad 24 februari 2025 Ansvarig grupp ROR_LH